

Kdor si upa, naj gre z njim

V drugem delu mojstrske stripovske tetralogije Blast nas eden najekstremnejših junakov popelje na eno najbolj norih potovanj po zemljepisnih in duhovnih divjinah

Piše: Zoran Smiljanić

Vsebinska prvega dela: Polza Mancini je eden najbizarnjših likov, kar jih je kdaj tlačilo stripovske strani. In ta jih res dobesedno tlači: 150-kilski brezdomec po lastni izbiri, nekdanji pisatelj, ki golta nezdravo hrano, alkohol, tablete in se gnusi vsem, še najbolj pa samemu sebi. Polzo zaslišujejo na policiji zaradi tega, kar je naredil neki Carole. Kdo je Carole, ne izvedemo, razen tega, da je v komi. Na zaslišanjih Polza pove svojo življenjsko zgodbo, kako ga je po očetovi smrti prvič zadel *blast*, posebno stanje ekstaze, duhovni orgazem, temeljni pretres, »trenutek breztežnosti, brezmejni svet, prost vseh moralnih spon«. To je bil trenutek, ki mu je spremenil življenje. Postal je odvisen. Zapustil je ženo, vse svoje imetje in civilizacijo ter se podal v neznano. Stran od mesta, v naravo, gozdove, divjino ... V samotni se je učil naravnih zakonov. »Narava ne pozna morale, etike ali celo pravice,« pove zasliševalcema. Ves čas išče nov *blast*, razodetje, ultimativni užitek, »tisti občutek brez primere ... ko sem zares začel živeti. Vsega sem se zavedal, slišal sem neslišno, videl sem nevidno.« *Blast* je v sicer črno-belem stripu prikazan kot barvne risbice – čečkanje otrok avtorja stripa.

Vtis, ali boljše okus, po branju prvega dela je trpek, grenak, že kar odvraten. Kot bi pogoltnil crkovo. A hkrati tudi poživljajoč in razburljiv. Očitno je, da avtor Manu Larcenet dobro ve, o čem govori, ko opisuje odurnega, grotesknega, psihopatskega, fascinantnega protagonista, saj je tudi sam pacient

z bipolarno motnjo in je doživljal hude psihotične epizode. In ko enkrat padeš v njegov svet, ne moreš nehati, ne moreš ven. Si ujet, kuhan, pečen, odvisen. In čakaš, kdaj te bo napadla strašna zver iz teme.

V drugem delu nas Polza v iskanju *blasta* popelje še globlje v gozd, še globlje v svojo sistematično norost, osamljenost, mučne vizije, samopoškodovanje ... Ves čas se naliva z alkoholom, pogosto do nezavesti. »Pijanost ne zaslužni, ampak osvobodí ... samo tako lahko brez strahu spoznamo samega sebe,« pouči zasliševalca. »Življenje pijanca je trdo delo.« Vamlja v prazne osamele hiše po deželi in v njih poskuša preživeti zimo. Kot razvajeni meščan pravega mraza do tedaj sploh ni poznal: »To te zvije od znotraj, to bode, to cefra, to žge, to trga. Vsak košček mesa se spremeni v rano. Postalo mi je jasno, da me mraz lahko dejansko umori.« Spajdaši se s svetim Jackyjem, posebnim v dilermem, s katerim prezimi v njegovem brlogu, občasno pa mu asistira pri prodaji droge. Jacky je tič posebne sorte, zaslužek od prodaje mamil vlaga v knjige, ki jih vneto prebira, s tem, da ne dela razlik med visoko in šund literaturo. »Neverjetno!

Kako ti uspe toliko prebrati in zraven ostati idiota,« se čudi Polza. Jacky zna biti tudi nevaren, ko skadi svoj *crack*, se mu čisto strga in doživi »apokalipso«. Apokalipso oziroma nov *blast* zajaha tudi Polza, ko prvič skadi Jackyjevo mamilo. Na koncu drugega dela se zgodi umor in Jacky Polzi zaupa skrivnost, da ta žrtev »ni bila prva« ...

V drugem delu so se izkristalizirali nekateri vzorci Larcenetove

premišljene pripovedne strategije. Na primer, ko Polza doživi *blast*, se takoj zatem pojavi orjaška glava kipa *moai* z Velikonočnega otoka. Pogosto se pojavljajo ptice, še posebej sova, ki je znanilka nasilja ali smrti. V črno-sivo-belem svetu barve pomenijo *blast* ali pa Polzove travmatične spomine. Celostranska ilustracija mesta z velikimi, težkimi oblaki predstavlja začetek novega poglavja, pa tudi prekinitve Polzove zgodbe in prehod na zasliševanje. Mogoče tudi prehod iz fikcije v realnost? Larcenet nam ne servira odgovorov, sami moramo izluščiti pomen teh simbolov.

Značilen motiv je slon, ki se sprva pojavlja kot Polzova vizija. Nekega lepega dne pa, ko Polza hodi po gozdu, naleti na pravega pravcatega slona iz bližnjega cirkusa (pri tem je tako ganjen, da ga oblijejo solze). Fikcija postane resničnost. Racionalno in iracionalno sta usodno prepletana. Larcenet ves čas lovi krhko ravnovesje med detektivskim postopkom, ki temelji na dejstvih, dedukciji in logiki, ter fantazijskim svetom, ki je plod Polzove odfukane (pod)zavesti.

Tudi Polza je dvojen, razcepljen lik. Po eni strani je odbojen, duševno vsaj moten, če že ne hudo prizadet, potencialno nevaren, amoralen in pretkan lik. Alkoholik, tabletočan in požiralec nezdrave hrane. Še posebej so mu pri srcu čokoladice Funky, golta jih tako nagravžno, da gre drugim na bruhanje. Poleg tega prikriva podatke in manipulira z dejstvi, kar tudi priznava: »Nenehno lažem. Pravim, da se ničesar ne spominjam, da sem se rodil z jutrom. (...) Nenehno lažem, saj se v resnici spominjam vsega.« Ko vlomi v hišo na podeželju, je ne uporablja zgolj za zavetje pred mrazom, ampak se objestno zne-se nad njo: vase zlije vso pijačo in pogoltno vse tablete, ki jih najde, vse razmeče, posvinja, razbije, se oblači v žensko perilo. In kot vrhunec, smrad iz mednožja, ki ga z užitekoma vonja ... Res je prasec.

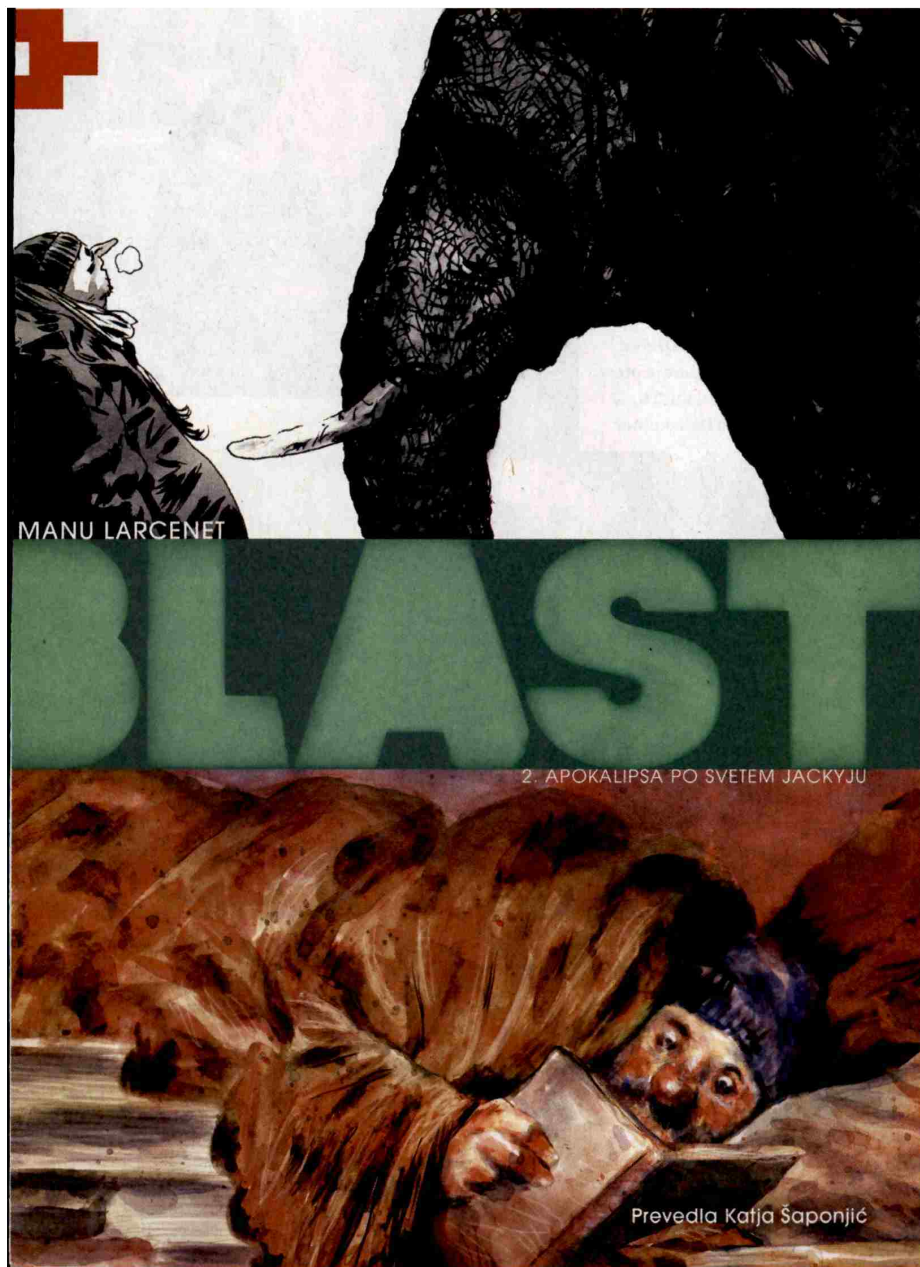
Hkrati pa je inteligenčen, artikuliran in celo poetičen erudit, občutljiv, duhovit, umirjen in po svoje kar razsvetljen. Zdi se, da spoštuje naravo in premore celo ljubezen do nje. Upal si je zapustiti varno udobje in se spustiti v neizmerno pogumno pustolovščino, v noč, dež, mraz, neznano. V tveganju, odločnosti, pogumu in spoznavanju samega sebe je šel tako daleč, da mu to mi, preračunljivi ziheraši, lahko le zavidamo. Je odkrit, ne dela se boljšega, kot je. Nikogar nima, ki bi ga imel rad. Od ljudi je doživel le obsojanje, zavračanje, ponižanja. Ves čas ga mlatijo po glavi, naključni sprehajalci, mulci, Jacky, še celo detektiv se spozabi in ga sune v glavo. Ko ga skupina mulcev v gozdu kamenja, tudi sam zgrabi kamen, in ko že mislimo, da ga bo zalučal v objestno mularijo, se z njim udari v glavo, enkrat, dvakrat, trikrat, toliko časa tolče, dokler se mu ne pcedi kri. Je človek, ki zbuja usmiljenje, a ne prosi zanj. In tisti

Strip:

Manu Larcenet: Blast – Apokalipsa po svetem Jackyju (2. del)

Založba: **VigeVageKnjige**, 2021

Cena: **30 evrov**

Francoskega avtorja Manuja Larceneta slovenski bralci dobro poznajo po odličnem stripu Brodeckovo poročilo. Stripovska tetralogija Blast - na podobi je naslovnica slovenske izdaje drugega dela s podnaslovom Apokalipsa po svetem Jackyju - je še ena njegova mojstrovina, nevarno blizu genialnosti.

spominja na prvo sezono TV-serije True Detective«. Meni je bližja primerjava s filmom Angelsko srce (Angel Heart) iz leta 1987, kjer se rešitev fatalne skrivnosti skriva na nikogaršnjem ozemlju med detektivsko preiskavo in divjimi, krvavimi blodnjami ...

Napake? Zanimarjive. Pravzaprav me je zmotilo le to, da se nos enega od detektivov skozi strip dramatično spreminja. In da je Polza na rock koncertu doživel tako blazno duhovno epifanijo. Težko je verjeti, da 38-letni moški še ni slišal rock glasbe. Je pa mogoče, da ga je po gozdni izkušnji prvič tako zadela ... Razen tega je strip že prav absurdno popoln, tako glede zgodbe kot risbe.

Slovenska izdaja? Kot po navadi brezhibna, vključno z našpičnim prevodom Katje Šaponjić, s pravim papirjem, vonjem, otipom ... in okusom, heh. Čisto stripovsko SPA & wellness razvajanje. Čestitke, VigeVage-Punce.

Blast je vznemirljiv, močan, mračen in mučen (s)trip, ki je šel tja, kamor si upajo le redki. Kako se bo že v tretjem in četrtem nadaljevanju, na kateri še čakamo, rešila njegova velika skrivnost, niti ni pomembno. Pri velikih zgodbah s presenetljivim preobratom se ne spominjamo toliko rešitve kot skrivnosti same, njenega obstoja, razlogov zanjo. Ko se vse razjasni, ko morilca ujamejo in strpajo za rešetke (kot na primer Normana Batesa iz Psiha), to ne pomeni srečnega konca, ampak zgolj konec skrivnosti, čarovnije, napetosti, strasti in svobode. Kajti skrivnost je lepa le, dokler traja. Soočanje z banalno resničnostjo in nje posledicami pa nikoli ni bilo zabavno, kvečjemu nujno. A brez skrbi, s Polzo smo šele na pol poti. Naj njegova norost traja čim dlje. Zato sem se sprizajnil, da bo naslednji album izšel šele čez slabo leto. In zato se ne bom dotaknil Fibrovega 800+ stranskega integrala, pa čeprav je ta na voljo v bolj založeni štacuni s stripi v murgelskih katakombah (za nepoznavalce - v Strip.art.nici Buch).

Kot Brodeckovo poročilo je tudi tale strip mojstrovina, nevarno blizu genialnosti. In kot tak eden najresnejših kandidatov za nagrado za najboljši prevedeni strip za odrasle na letošnji Tinti. x

ogabni vonj iz mednožja je duhal zato, ker ga spominja na očeta, dom, družino ... Kar je za nekatere nagravžno, je za druge blaženi vonj otroštva.

Polza je lik, ki hkrati zbuja zaničevanje in občudovanje. Bolj, ko ga spoznavamo, bolj ga razumemo. In vse bolj razume tudi samega sebe. Meseci življenja v divjini, pitje do onemoglosti in po novem tudi drogiranje ga po lastnih besedah niso spremenili, kot je pričakoval, pač pa je še bolj postal tisto, kar je že bil. In kdo je Polza Mancini? Je pokvarjen, amoralen, izprijen, mogoče celo morilec? Je dober, human, čuječ, pogumen, spodoben človek, žrtev okoliščin? Sestavljam,

sumimo, obračamo, kalkiliramo in špekuliramo, a do resnice nam ni dano priti. Ne še. Kot tudi ne obema detektivoma, ki sta začetni gnus in prezir zamenjala za jezo, saj je Polza imun proti njunim zasliševalskim metodam, pozneje pa je pri njih opaziti prva znamenja spoštovanja in celo zaviranja. Vse bolj se zavedata, da imata pred seboj človeka posebnega kalibra. Eno je gotovo: Polza ima globoke, vznemirljive in mračne skrivnosti. Razkril nam jih bo, ko bo čas za to.

Vplivi? Nekateri menijo, da so na pripovedni slog Blasta vplivale japonske mange. Težko rečem, ker jih ne berem. Žiga Valetič pravi, da ga »način pripovedovanja